کتابخانه آستان قدس

اسم کتاب: ~~مجموعه~~ کلیات عطار

مصنف: شیخ فریدالدین محمد عطار نیشابوری

مؤلف

خطی: نستعلیق ۲۵ سطری

چاپی

سال چاپ یا تحریر .... عدد اوراق ۱۲۱

جزء کتب: ادبیات — شماره: ۷۶۹

شماره عمومی: ۸۳۴۷ — شماره قبض

واقف .... تاریخ وقف ۲۵ خرداد ۱۳۳۲

طول ۲۳ — عرض ۱۷ — گنجه

بازبینی شد ۱۳۵۳

سال ۱۳۶۸ خورشیدی بازبینی شد

هو الواقف

بنابر ارادت و علاقه خاصی که والدم مرحوم مغفور یارمحمد
خان افشار سردار کل فرزند مرحوم مغفور حسن خان
افشار وزیر نظام سردار کل به آستانه قدس رضوی
داشتند وصیت کردند که کتب خطی ایشان تقدیم کتابخانه
آستانه مبارکه شود علیهذا این یك جلد کتاب دیوان شیخ عطار
بانضمام شصت و هشت جلد دیگر در خرداد ماه ۱۳۲۷
تقدیم کتابخانه آستان ملك پاسبان گردید.

سرهنگ عبدالحسین افشار

صحاح ... کتاب نواب عالی
[illegible]

هو
اشتريت هذا الكتاب بكلتي مجلديه
لانه من مقال اهل الحال وكان بايعه
لا عمام والاخوال وكان شرائي منه
وتقبيض في فيه في بعض من شهور
اربعين ومائة والف من هجرة
سيد الانام عليه وعلى آله
الف الف صلوة وسلام
وكتب هذه الاحرف
من اشتراه ودين
له فيه
[illegible]

هو
علی ... علم الهدی این نسخه ... در محرم الحرام ۱۰۸۲
داخل نسخه های اقل عباد الله ...
[illegible]

الله اکبر
کتاب ... شیخ عطا
... سنه ۱۰۵۳ ...
این ... ۱۵ ذی ...

سال ۱۳۱۸ خورشیدی
بازبینی شد

بازبینی شد
۱۳۵۳

الحمد لله الجواد بافضل انواع النعماء المنان باشرف اصناف العطاء المحمود فی عالی ذوالعزة والکبریاء المعبود
باحسن اجناس العبادات فی اعمال الارض واطباق السماء ذی العزة والعظمة والجبروت والبهاء والجلالة والثناء
الذی علا فاحتجب بانوار المجد والقدس والثناء عن اعین الناظرین وابصار البصر ودنا فاقترب من ابصار المخترقین فی عیاء
المغرقین فی لجج بحار توحیده بالفناء واخلط شرف فناء المتعلقین فی قرقربه الیهما بمحض واعانهم بعزة الفقر الیه عن ذل الرکون
الی الاشارات واولاهم التوفیق للمجد عما هو فی خزانة الآلاء واقامهم بالفناء عن البقاء والبقاء عن الفناء فصاروا ممطورین بنور
فناء الفناء مخلصین عن هوا الاهواء وخطوات حال الانس بفناء القدس موعین فناء الفناء وانطلقوا بنور الحق الی التمام
عن مخایل الاطلال وتماثیل الافناء التی اعیان الله بها واشخاص الانشاء بحمده علی ان کفانا کید من عادانا فیه ودفع عنا
من ناوانا بجلبه وآذانا من الانداء بغتة وشغل عنا کل شاغل عنه والف بیننا وبین کل مؤلف بیننا وبینه وجلاله
وعبادا له واکرمنا بشریف خطابه وکریم کتابه وجعلنا مستعبا لحبیبه ثم من احبابه ونشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له
یوازیه ولا نظیر له یضاهیه فان نظرنا الی الاوصاف الالوهیة فلا اله الا هو وان تاملنا الوجود فلا هو الا هو ونشهد
ان محمدا عبده ورسوله ونبیه وصفیه ارسله بالحق الی کافة الخلق فجعل برفع محله عند اهل الرفع والضلال وقلل بحمده عددا
والحدی والثقال واطفاء بنوره نار والغوایة ونور الانصاره دار الهدایات واضاء قلوب المهتدین بهدیه بانوار
جواهر الدین ووفقهم لاقتناء مفاخر ذخایر الیقین ونصرهم لبغوامض اسرار التبیین وخص الاصفیاء والاتقیاء من اتباعهم
الذین نفضوا ایدیهم عن الکونین ورفضوا عن قلوبهم الالتفات الی نعم الدارین من شواهد الغیب المکنون بما لا یبصره لواحظ
العیون ولا یسترق له طوالع العقول وتزاحم الظنون وملئ قلوبهم بما کاشفوا به من نهایات المطالب وغایات اللهم واسبغ
عن اسرارهم بما اطالعها من اقاصی المقاصد وعایات العلم واستصفی ارواحهم بما یستملکه من انوار الجلایا القدسیة عن
شوایب الانوار وکدورات الظلم صلی الله علیه وعلی آله واصحابه ما شرق لطف من مشرق وما وقب غاسق
بعد افق بعد ما ابتلی بالبعد غاسق وما ومض بارق هدایة من سحاب عنایة وما نطق ناطق صدق بحجلة عشق وما
تقلقل قدم شوق فی بدایة ذوق وسلم تسلیما کثیرا اول سخن چون از سخن خدای عز وجل واحادیث نبوی علیه الصلوة

۲

والسلام محظوظ کردی بعد از ان بر طریق مراتب که در کلام مخلوقست هیچ سخنی دلگشای در وان افزای واعلاتر از کلام
مشایخ طریقت نیست رحمهم الله از بهر این معنی که سخن ایشان نتیجه کار وحالت نه ثمره حفظ وقالست واز عیانست
نه از بیان واسرارست نه از تکرار وعلم لدنی است نه از علم کسبی واز خود شنیدن است نه از کسی واز علم ادبنی ربی آیست
نه از جهان علمنی ابی از بهر این معنی که این طایفه رضی الله عنهم ورثه انبیا اند صلوات الله علیهم اجمعین بعضی از ایشان
بدل آدم اند وبعضی بدل ابراهیم وبعضی بدل موسی وبعضی بدل عیسی اند وبعضی بدل محمد رسول الله صلوات الله علیهم اجمعین
چنانکه بزرگی گفته است بیت هر یکی زین صوفیان باصفا امتیاز اصطفاء دیگرند وزبان حضرت رسالت پناه صلی الله
علیه وسلم برین معنی ناطق است قال النبی صلی الله علیه وسلم الشیخ فی قومه کالنبی فی امته پس بنا بر جماعتی از جهان دوستان
وطالبان کر بحدیث ایشان رغبتی تمام داشته اند وحس ان طلب در ایشان مشاهده میکردم ومرا نیز میلی عظیم بود بمطالعه
کر حال ایشان وسخن ایشان بسیار بود واکر همه راجع میکردم درازی شد العیاذ کردم از برای خویش واز برای دوستان
تو نیز از ین بره از برای تو اکر کسی سخن ایشان زیادت ازین خواهد در کتب متقدمان ومتاخران این طایفه بسیار یافته
شود واز انجا طلب کند واکر طی شرح کلمات این قوم مشیخ طلب کند در کتاب شرح القلوب وکتاب کشف الاسرار
وکتاب معرفة النفس والرب بو برانده بدان معانی محیط شود هر که این سه کتاب را مطالعه کرد کمان ما انست که هیچ سخن
این سخن الا ماشاء الله بر وی پوشیده نماند واکر انجا شرح این کتاب داده ی هزار کتاب بر آمدی اما طریق ایجاز واختصار
سپردن سنت است کما اخبر رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال اوتیت جوامع الکلم واختصر فی الکلام اختصارا بسبب
برهمین این تذکره مشایخ را اختصار نمودم او آنچه آینده نیز بیکنم از بهر انکه در اسانید تفاوت دیدم چرا که سخن بود
که در ان بعضی نقل از کتاب وبعضی در چند کتاب اضافات حکایات وحالات مختلف نیز هم بود ودرین هم امکان
بود آن قدر احتیاط بجای آوردم وسخنی که اعتماد بود بنوشتم دیگر سبب شرح نادادن آن بود که خود را در میان سخن ایشان
آوردن ادب ندیدم وذوق نیافتم وسخن خود را در میان چنین سخنان خوش ندیدم دیگر جایی چند انکه اشارتی کرده ایم
برای دفع خیال نامحرمان ومنافقان دیگر سبب آن بود که هر که سخن ایشان بشرحی حاجت افتد اولیتر بسخن ایشان
نکرد ونه آن شرح دهد دیگر سبب آن بود که اولیا مختلف اند بعضی اهل معرفت اند وبعضی اهل معامله وبعضی اهل محبت
وبعضی اهل توحید وبعضی اهل همت وبعضی صفتی دون صفتی وبعضی بی صفت اند اکر یک یک را شرح میدادم کتاب از حد اختصار
بیرون می شد واکر ذکر انبیا وصحابه واهل بیت میکردم یک کتاب دیگر می بایست جداگانه در شرح قومی چگونه در زبان
من کنجد که ایشان خداوندگار خدای ورسول اند ومحمود قران واخبار وآن عالم عالمی است بیرون ازین عالم وجهانیست
بیرون ازین جهان وسه طایفه اند از بنی آدم که مخصوص ومقصود انسان ایشانند اول انبیا اند علیهم السلام وصحابه عظام
رسول علیه الصلوة والسلام واهل بیت وی رضی الله عنهم انشاء الله العزیز که در ذکر ایشان کتابی یاد کرده ایم اما مشایخ

سال ۱۳۱۸ خورشیدی
بازبینی شد